

FOTO: PETER SMITH

VUvereniging NIEUWS SEPTEMBER 2017

Alle hens aan dek: Ledenraad inhoudelijk aan de slag

Op 1 september verzamelde de Ledenraad zich op het schip De Bonte Zwaan in de Amsterdamse Houthavens. Als eerste werd de samenstelling van de diverse adviescommissies van de Ledenraad goedgekeurd. Vervolgens waren er twee workshops over de koers en identiteit van VUvereniging. Er werd afgetrapt met een overzicht van de workshop op 8 april. Met de input van die sessie is een waardenkompas samengesteld dat werd uitgedeeld. Het waardenkompas kan helpen bij de vraag of een onderwerp typisch bij VUvereniging hoort, of beter ergens anders. In de daaropvolgende twee workshopsessies werden er in wisselende samenstellingen dilemma's verkend, onderwerpen uitgediept en richtingen aangegeven voor het gezamenlijke Meerjarenplan Identiteit van VUvereniging, VU en VUmc. Al met al een zeer vruchtbare dag.

AANTAL SUBSIDIE- AANVRAGEN MEER DAN VORIG JAAR

Met 35 ingediende projectplannen is het aantal van vorig jaar (20) ruimschoots overschreden. De aanvragen kwamen uit alle geledingen van VU, VUmc en zelfs daarbuiten.

De subsidiecommissie zal alle aanvragen beoordelen en hierover adviseren aan de besturen van VUvereniging en VCAS. De besluiten van deze besturen worden opgenomen in de begroting 2018, die wordt voorgelegd aan de Ledenraad. Aanvragers kunnen een bericht vóór 1 december tegemoet zien. In de decembriernieuwsbrief vertellen we meer over de toegekende subsidies.

WEBSITE NU OOK GESCHIKT VOOR TABLET EN TELEFOON

De afgelopen maanden is hard gewerkt aan de verenigingswebsite. De vormgeving is aangepakt, maar ook de techniek daarachter. De site maakt nu gebruik van een zogenaamd responsive sjabloon. Dat wil zeggen dat de pagina's zich vanzelf aanpassen aan het beeldscherm. Vanaf nu dus geen onleesbaar kleine lettertjes meer op de smartphone of tablet.

Kijk op: www.vuvereniging.nl

MILIEU-ECONOOM EN DOCENT Pieter van Beukering

reactie van het bedrijfsleven? Juist heel terughoudend. Alleen op korte termijn winst, winst, winst is niet de koers; het is heel dom om het duurzaamheidsproces te blokkeren. Het is ook een manier om te overleven. Zonder red je het misschien nog tien jaar, maar daarna niet meer.

WAT ZOU JE GRAAG OP DE VU BEREIKEN?

Er is al heel veel draagvlak. De kunst is om studenten zo vroeg mogelijk met het onderwerp in contact te brengen, bijvoorbeeld in een eerstejaars collegereeks. Er zijn op de VU tussen de 150 en 190 cursussen die iets met duurzaamheid te maken hebben. We willen graag een platform maken voor al die master- en bachelorcursussen. Dan kennen ze elkaar en kunnen dan doorverwijzen en samenwerken. Maar ook voor de buitenwereld: een portal waarin we goed gepresenteerd worden. We behoren tot de wereldtop. Laten we niet bescheiden zijn en ons goed profileren. Een volgende stap is om het nog meer mainstream te maken. Het hoort gewoon in de basisopleiding. Je moet je doelstellingen helder hebben: een mooi groen gebouw, het aantal studenten verhogen en meer interdisciplinair onderzoek binnenhalen. Niet met dure mensen van buiten, maar met betere samenwerking op de campus, aangezwengeld door een team sustainability.

HOE ZIE JE DE NIEUWE GENERATIE?

Vroegere studenten waren bijna allemaal idealisten, tegenwoordig is dat niet meer zo. We zien hardcore economen en juristen. Het is een geaccepteerd onderwerp geworden en dat is goed. Aan de nieuwe generatie zal het niet liggen, die staan veel meer open voor interdisciplinaire samenwerking.

[Meer informatie op: www.ivm.vu.nl](http://www.ivm.vu.nl)

“Vroegere studenten waren bijna allemaal idealisten, tegenwoordig is dat niet meer zo.”

Wetenschap voor duurzaamheid is dit academisch jaar het thema van de Vrije Universiteit. Met een derde plaats op de internationale ranglijst voor environmental studies behoort de VU tot de wereldtop. Er is dan ook genoeg talent in huis. Het Instituut voor Milieuvraagstukken is naast een onderwijs- en onderzoeksinstituut een gerenommeerde kennispartner voor vele nationale en internationale partijen. Milieueconoom Pieter van Beukering vertelt over zijn vak en hoe de toekomst er wat hem betreft uit gaat zien.

TEN EERSTE: WAAROM BEN JE LID GEWORDEN VAN VUVERENIGING?

In de aanloop naar het themajaar duurzaamheid heb ik de VU op veel meer manieren leren kennen dan voorheen. Zo werd ik ook uitgenodigd voor de programmaraad van VUvereniging, en kwam ik erachter dat het een club met doelstellingen is waar ik me goed in kan vinden.

WAT IS MILIEUECONOMIE?

Het vak zoekt naar mogelijkheden om milieu en economie positief met elkaar in verband te brengen. Om te vernieuwen heb je economische groei nodig en door vernieuwing kan je ook weer een maatschappij verduurzamen. Het is een breed vakgebied met thema's als

biodiversiteit, het regenwoud van de Amazone, files in de stad en afvalmanagement in India tot de koraalriffen van Hawaï. Je probeert op de meest kosteneffectieve manier duurzaamheidsoplossingen door te voeren. Bij elke maatregel wordt tegenwoordig naar de milieueffecten gevraagd. Onze community service bestaat daarom uit het bedienen van ministeries, provincies en gemeentes. Maar ook natuurorganisaties weten ons te vinden. Op het moment dat zij kunnen aantonen dat er met natuurbehoud een economisch belang gemoeid is, kunnen ze veel makkelijker hun doel bereiken. En dat is ook goed voor bewustwording.

Een leuke manier om bewustwording te toetsen is kijken wat er gebeurt met een enorm tegengeluid, zoals nu met Donald Trump. Alles wat maar een beetje naar duurzaamheid ruikt, wil hij in de kiem smoren. Hij trekt zich terug uit het Parijsakkoord, legt een enorme oliepijpleiding aan, benoemt een minister van milieu met een enorme hekel aan het milieu. En wat is de

VUvereniging ondersteunt vele projecten.
We lichten er in elke nieuwsbrief een toe. Deze keer:

ACADEMIC FREEDOM

Wat drijft een geradicaliseerde geest. Wat gebeurt er wanneer iemand gaat haten en van vreedzaam burger verandert in een vechtmachine? Nu het onderwerp al langere tijd bijna dagelijks nieuws is, lijkt het van genoeg kanten belicht om een antwoord te formuleren. 'Niet', vindt antropoloog Younes Saramifar (36): 'we zien de mechanismen, maar horen maar weinig van de werkelijke drijfveren.' Een gesprek met een academicus die de militanten lijfelijk opzoekt.

WAT JIJ DOET IS LEVENSGEVAARLIJK, WAT DRIJFT JE?

"Ik ben een kind van de oorlogsgeneratie in Iran. Mijn vader, microbioloog van beroep, werd vanuit onze woonplaats Isfahan de oorlog met Irak in gestuurd en kwam terug als een andere man. Hij werd sneller boos of agressief; hij leed. Ik groeide op met de oorlog, sancties en de dreiging van vijanden, terwijl ze ons op school op de volgende oorlog voorbereidden. Het gedachtengoed van de militante strijd was voor ons dus gewoon. Later, toen ik sociologie ging studeren, merkte ik dat er meerdere verhalen en perspectieven op één onderwerp zijn. Van alle keren dat ze mij er met mijn paspoort en uiterlijk uitpikten op een vliegveld leerde ik om niet boos, maar gefascineerd te zijn. Mijn vraag is wat iemand motiveert om lijden te veroorzaken en hoe kijkt een gewelddadig individu tegen lijden aan? Ik wil het weten, ook al loop ik het risico neergeschoten te worden. Het is mijn academische verantwoordelijkheid."

WAT ONDERZOEK JE NU?

"Op dit moment twee zaken. Ten eerste *The Politics of Memory*, over hoe de oorlog Iran-Irak door veteranen wordt herinnerd en hoe deze herinnering wordt doorgegeven aan de nieuwe post-oorlog generaties. Deze herinnering bepaalt hoe de Iraniërs naar de toekomst willen kijken. Mijn tweede project heeft hiermee te maken. In het gevecht van Irak en Syrië tegen I.S. nemen veel jonge Iraniërs deel. Dat heeft ook te maken met deze

“Ik teken een ander verhaal op dan politicologen en journalisten doen. Een verhaal dat niet iedereen wil horen.”

herinneringen aan de oorlog van toen. Het bepaalt hun kijk op hoe je je moet gedragen, waarom je oorlog moet voeren en wat een goede soldaat van god is. Deze herinneringen doen er dus toe, ze spelen nu een rol in de opkomst van nieuwe soldaten binnen het Sjiitische Midden-Oosten. Ik ga naar ze toe en luister naar hun motieven en verhalen.”

JE BENT LETTERLIJK EEN VELDWERKER

"Ja, ik ben etnograaf. Dus ik ga het veld in en breng veel tijd door met mensen. Ik zie hoe ze erin zijn gerold, dat het normale mensen zijn, dat ze honger hebben, verlies ervaren, verliefd worden en vaak niet eens sterk religieus gedreven. Ik teken een ander verhaal op dan politicologen en journalisten doen. Een verhaal dat niet iedereen wil horen. In het archief zie je me weinig. Ik kom net terug uit Irak en deze winter ga ik weer naar Syrië."

JE MOET NIET BANG ZIJN AANGELEGD, MOEDIG ZELFS

"Ik vertel mijn studenten altijd: ik ben een beetje vreemd, en ik ben blij dat ik dat ben. Door de dingen op een ongewone manier te benaderen ben ik in staat om verhalen te vertellen die maar weinigen horen."

HOE ZIE JE JE TOEKOMST?

"Academic Freedom stelt me in staat om te bestuderen wat anders moeilijk of niet te doen is. Ik heb daarbij het geluk dat mijn achtergrond me helpt. Militanten vertrouwen me, en ik voel het als mijn taak om dit te doen. Dus ik wil graag door. Ik heb genoeg data om de komende jaren te publiceren en ik hoop dat mijn onderzoeksvoorstellen worden gehonoreerd om door te kunnen."

Column van Willem Schoonen

FOTO: MAARTJE GEELS

“Meer dan met het presenteren van feiten, moet de wetenschap zich bezighouden met de vraag waarom de mens niet naar die feiten handelt.”

Duurzame ontwikkeling is het thema van de VU dit academisch jaar. En het kreeg tijdens de officiële opening, op 4 september, een dubbele aftrap in bijdragen van Bernice Notenboom en Bas Heijne. Documentairemaker Notenboom onderneemt barre tochten in de poolstreken en brengt vliegtuigladingen ceo's naar Spitsbergen, om te laten zien hoe het, door toedoen van de mens, misgaat met het klimaat. Ze vertelde een klassiek, apocalyptisch verhaal. Essayist Bas Heijne, dit jaar de Vrije Schrijver, daarentegen reflecteerde op de rede, die sinds de Verlichting misschien al te hoog van de toren is gaan blazen, maar die in het klimaatdebat toch zou moeten zegevieren.

Duurzame ontwikkeling is uiteraard meer dan het beteugelen van klimaatverandering, veel meer. Maar klimaat behoort inmiddels tot een van de meest gepolitiseerde onderwerpen in de wetenschap. Er mag onder de wetenschappers dan consensus zijn over de invloed van de mens op het klimaat, hun boodschap stuit op politieke weerstand, achterdocht en regelrechte afwijzing. Waar feiten niet

bevallen, wordt gegrepen naar alternatieve feiten. Onder leiding van de Amerikaanse president Trump worden met 'alternatieve feiten' gaten geschoten in de goede voornemens die waren vervat in het mondiale klimaatakkoord.

Dat gepolitiseerde klimaat stelt de wetenschap voor heel nieuwe uitdagingen. Apocalyptische verhalen gaan hier niet helpen. De feiten, hoe onheilspellend ook, zijn niet genoeg. Het beteugelen van klimaatverandering, en duurzame ontwikkeling in het algemeen, is geen zaak van wetenschappelijke feiten maar van debat tussen wetenschap en samenleving, zoals Bas Heijne en ook Jaap Winter benadrukten tijdens de opening van het academisch jaar. Meer dan met het presenteren van feiten, moet de wetenschap zich bezighouden met de vraag waarom de mens niet naar die feiten handelt.

De klimaatwetenschappers kunnen misschien te rade gaan bij hun collega's in de medische en gezondheidswetenschappen. Die kunnen evenmin volstaan met het presenteren van feiten over ziekte en gezondheid, maar moeten goed kijken wat de mens, in weerwil van die feiten, doet volhardend in ziekmakende leefgewoonten.

En misschien kunnen de klimaatwetenschappers iets leren van Karen Armstrong, de Britse religiewetenschapper die op 4 september een eredoctoraat kreeg. Armstrong gaf in haar korte, indrukwekkende dankwoord een rijtje voorbeelden van zaken waarin de mens wijzer zou moeten zijn. Open grenzen met andere landen, contact met andere culturen, en compassie met andersgelovigen zijn in ieders voordeel. Hoe komt het dan toch, vraagt wetenschapper Armstrong, dat mensen zich opsluiten in hun natie staat, dat minderheden worden geweerd zo niet uitgeroeid, dat religies elkaar naar het leven staan? En dat niet één keer, maar telkens weer, zoals haar eigen land met zijn Brexit bewijst.

De wetenschappelijke feiten stuiten op een weerbarstige mens, op vele terreinen. Dat besef moet over duurzame ontwikkeling vruchtbare debatten kunnen opleveren dit academisch jaar. Het is op 4 september in ieder geval goed geopend.

ONTMOETINGSBIJEENKOMST MET ERIK SCHERDER

FOTO: PETER VALCKX

Exclusief voor leden van VUvereniging hield Erik Scherder op 24 juni een lezing over de laatste ontwikkelingen in de wereld van het breinonderzoek. Het brein als netwerk, veroudering, dementie, preventie, inactiviteit, beweging, cognitieve reserve en de invloed van muziek waren een aantal van de vele onderwerpen die aan bod kwamen. De interactie met de zaal was levendig en na afloop werd er nagepraat bij de lunch.

OPENING ACADEMISCH JAAR

Tijdens de Opening Academisch Jaar gingen onder meer Bernice Notenboom, Vrije Schrijver Bas Heijne en collegevoorzitter Jaap Winter in op de vraag: **Dun ijs! Hoe kan wetenschap helpen?**

Bernice Notenboom deed dat met haar achtergrond

als documentairemaker die de top van het Nederlandse bedrijfsleven meenam naar het Noordpoolgebied. Daar konden ze met eigen ogen kijken naar het smeltende poolijs. 'Waar is het leiderschap dat ons door de transitie helpt', was één van haar vragen.

Bas Heijne ging in op hoe we in de stortvloed van feiten en opvattingen nog een open geesteshouding kunnen bewaren. Is het niet makkelijker om je terug te trekken en je vast te houden aan je eigen raamwerk? 'Wil wetenschap een maatschappelijke rol van betekenis spelen, dan moet ze de maatschappij in durven. Die arena van het eindeloze debat ingaan en zich vooral niet te ongenaakbaar opstellen als hoeder van de waarheid.'

Jaap Winter bepleitte dat de geestes- en sociale wetenschappen volledig mee moeten blijven doen bij het aanpakken van grote maatschappelijke problemen. Daarom hoort er niet alleen extra geld te gaan naar technische opleidingen en onderzoek, maar juist ook naar andere sectoren van de universiteit. Techniek kan maar een klein stukje van de problemen oplossen in een wereld waar mensen gereduceerd dreigen te worden tot statistische databundeltjes. "Hoe kunnen we mens blijven in een samenleving waarin werk als bron van zingeving en inkomen niet meer vanzelfsprekend is?", vroeg Winter zich af.

Kijk de opening terug op: <https://av-media.vu.nl/VUMedia/Play/7cd27d33275e45a281654b18e5f38b091d>

MUSEUMNACHT MET BAS HEIJNE WE GEVEN KAARTEN WEG

Bas Heijne gaat 4 november met studenten, publiek en een gastspreker tijdens de Museumnacht in De Nieuwe Kerk Amsterdam in debat over de vraag: 'in hoeverre ben je uniek als mens?' Een vraag ingegeven door de tentoonstelling *We Have a Dream* in de Nieuwe Kerk over drie wereldberoemde personen die grote invloed hadden op de geschiedenis van de 20e eeuw: Mahatma Gandhi, Martin

Luther King en Nelson Mandela.

VUvereniging mag 25 kaarten vergeven onder haar leden. Zij worden op de gastenlijst van De Nieuwe Kerk gezet voor het debat en kunnen tevens kosteloos de tentoonstelling *We Have a Dream* bezoeken.

Aanmelden kan via e-mail vereniging@vu.nl, o.v.v. aanmelding museumnacht met Bas Heijne.

Vermeld in de mail: je voorletters, achternaam en het liefst ook het lidmaatschapsnummer.

Voorwaarde voor het verkrijgen van een vrijkaart is dat je lid bent van VUvereniging. Niet leden kunnen een kaartje kopen via museumnacht.amsterdam.

Meer info: www.vuvereniging.nl/museumnacht

WEEKEND VAN DE WETENSCHAP BACKSTAGE BIJ DE VU

Zaterdag 7 oktober doen de Vrije Universiteit en het VU medisch centrum weer mee aan het Weekend van de Wetenschap, een landelijk evenement om wetenschap en technologie onder de aandacht te brengen. Een leuke dag voor kinderen (6-16 jaar) en families. Ontmoet wetenschappers in workshops en doe mee aan proefjes en experimenten. Een unieke kans!

Speciale gast is VU-hoogleraar en ambassadeur van het landelijk Weekend van de Wetenschap: Erik Scherder.

Toegang vrij. Meer informatie: www.vu.nl/wvdw

AGENDA

- 17/09/2017 **Waarheid en wijsheid met Manuela Kalsky**
Tijd: 11:00-12:15 uur. Locatie: Oude Kerkje, Kortenhoefsedijk 168, Kortenhoef
-
- 07/10/2017 **Weekend van de Wetenschap**
Tijd: 12:00-17:00 uur. Locatie: VU, De Boelelaan 1105, Amsterdam
-
- 15/10/2017 **Waarheid en Wijsheid in de Economie**
Tijd: 11:00-12:15 uur. Locatie: Oude Kerkje, Kortenhoefsedijk 168, Kortenhoef
-
- 20/10/2017 **Dies Natalis VU**
houd de website in de gaten voor het programma
-
- 25/10/2017 **We zijn wel erg sterfelijk tegenwoordig - een avond met Bert Keizer**
Tijd: 20:00 uur. Locatie: Amphia Ziekenhuis, Molengracht 21, Breda
-
- 04/11/2017 **Museumnacht met Bas Heijne**
Tijd: 22:00-23:00 uur. Locatie: De Nieuwe Kerk, Gravenstraat 17, Amsterdam
-
- 14/11/2017 **De veerkracht van vluchtelingen**
Tijd: 20:00-22:00 uur. Locatie: Jachtlaanker, Jachtlaan 143, Apeldoorn
-
- 16/11/2017 **Actuele economie en Calvijn**
Tijd: 20:00 uur. Locatie: Lutherse Gemeente Woerden, Jan de Bakkerstraat 11, Woerden
-
- 18/11/2017 **Ontmoetingsbijeenkomst, exclusief voor leden VUvereniging**
houd de website in de gaten voor het programma
-
- 19/11/2017 **Waarheid en Wijsheid in de Literatuur**
Tijd: 11:00-12:15 uur. Locatie: Oude Kerkje, Kortenhoefsedijk 168, Kortenhoef

Met enige regelmaat worden er nieuwe evenementen ontwikkeld. Daarom kan het zijn dat deze agenda niet volledig is. Kijk voor het meest actuele programmaoverzicht op www.vuvereniging.nl.

UITGELICHT

HALLEH GHORASHI: DE VEERKRACHT VAN VLUCHTELINGEN

Op 14 november houdt Halleh Ghorashi in de Jachtlaankerk te Apeldoorn een interactieve lezing over de veerkracht van vluchtelingen.

Het opbouwen van een nieuw bestaan als vluchteling in een ander land vergt veel, maar biedt ook nieuwe kansen. Uit onderzoek blijkt dat de kans op een nieuw leven veel dromen bij vluchtelingen losmaakt. Veel asielzoekers vertellen dat ze na jaren van onderdrukking opnieuw durven te dromen. Het is als een veer die jarenlang ingedrukt is en dan

FOTO: YVONNE COMPIER

losgelaten wordt. Als samenleving moeten we stimuleren dat deze vrijgekomen energie leidt tot veerkracht in plaats van tot frustratie.

[Toegang is gratis.](#)

[Aanmelding verplicht via: verdieping.in.west@gmail.com](mailto:verdieping.in.west@gmail.com)

[Zie agenda voor tijd en locatie.](#)

NIEUWSBRIEF PER E-MAIL ONTVANGEN?

Wil je deze nieuwsbrief voortaan per e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met je e-mailgegevens naar vereniging@vu.nl. Ook wanneer je geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen kun je mailen naar dit adres.